

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY Rok szkolny 2022/2023

**Zespół Szkół Przemysłu
Spożywczego w Poznaniu**

Spis treści:

1. Wprowadzenie.
2. Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole.
3. Założenia programu.
4. Zakres działań i cele programu.
5. Adresaci programu profilaktyki i treści do nich skierowane.
6. Zadania do realizacji/harmonogram działań.
7. Zasady ewaluacji programu.

Ad.1. Wprowadzenie.

Działania profilaktyczne prowadzone w szkole obejmują przede wszystkim wspieranie odporności psychicznej uczniów, ochronę młodzieży przed różnymi zagrożeniami poprzez akcje wychowawczo – profilaktyczne oraz wczesne reagowanie w sytuacjach rozpoznawania prób podejmowania ryzykownych zachowań, które niosą zagrożenie negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego. Do najczęstszych zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodzież możemy zaliczyć: **palenie tytoniu, używanie alkoholu, próbowanie i zażywanie środków psychoaktywnych, zachowania agresywne i przestępcze oraz wczesną aktywność seksualną.** Przyczyną występowania ww. zachowań może być niewydolność wychowawcza i ekonomiczna rodzin, rozpad tradycyjnych więzi emocjonalnych, słaba odporność psychiczna młodzieży i dorosłych – w takich wypadkach działania pomocowe należy skierować do całej rodziny. W związku z powyższym, założeniem szkolnego programu profilaktyki jest wyposażenie uczniów w niezbędną wiedzę na temat zdrowego rozwoju, stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły i monitorowanie skuteczności podjętych działań.

Program profilaktyczny kieruje się potrzebami rozwojowymi uczniów. Jest to proces wspierania oraz przeciwdziałania czynnikom zagrażającym uczniom. Działania te odnoszą się do profilaktyki pierwszego i drugiego stopnia.

Szkolny program profilaktyki obejmuje profilaktykę pierwszorzędową skoordynowaną z działaniami wychowawczymi, której adresatem jest całe środowisko szkolne oraz profilaktykę drugorzędową skierowaną do uczniów o najwyższym stopniu ryzyka dysfunkcyjności, pomagając im w jego redukcji. Powiązany jest ze statutem i program wychowawczym szkoły. Oparty został również o przepisy prawne i obejmuje całą społeczność szkolną tzn. uczniów, nauczycieli i rodziców. Jego realizacja spoczywa na psychologach szkolnych, wszystkich nauczycielach i wychowawcach, przy współpracy z rodzicami oraz specjalistami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, jak i innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.

Ad.2. Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole.

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Statut Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Poznaniu, ul. Warzywna 19.

Ponadto wykorzystano:

- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

Ad. 3. Założenia programu.

Głównym założeniem szkolnego programu profilaktyki realizowanego na terenie Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Poznaniu jest wyposażenie uczniów w niezbędną wiedzę dotyczącą przede wszystkim zdrowego rozwoju jednostki oraz stworzeniu warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły. W związku z powyższym, działania podejmowane w ramach programu obejmują:

- a) diagnozę potrzeb uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań społecznych;
- b) profilaktykę, rozumianą jako zapobieganie występowania niepożądanych procesów i zjawisk, jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących dodatnie społecznie postawy uczniów, realizowaną podczas działalności edukacyjnej szkoły, tj. w ramach godzin z wychowawcą i w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych;

c) profilaktykę, rozumianą jako koncentrowanie się na wzmacnianiu czynników chroniących (profilaktyka I-rzędowa), czyli:

- rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym,
- wspomaganie rozwoju moralnego i procesu budowania tożsamości uczniów,
- personalizacja uczniów (uczeń znany z imienia i nazwiska),
- działania integrujące szkołę,
- stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych (wskazanie alternatyw),
- wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji opiekuńczych i wychowawczych.

Ad. 4. Zakres działań i cele programu.

Głównymi celami programu są:

- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły,
- zapobieganie, poprzez działalność profilaktyczną, takim uzależnieniom jak: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, lekomania, uzależnienie od Internetu, komputera,
- promocja zdrowego stylu życia,
- kształtowanie właściwego zachowania uczniów na terenie szkoły jak i poza nią,
- utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój,
- zapobieganie i stopniowe eliminowanie aktów przemocy zarówno fizycznej jak i psychicznej,
- nauka skutecznego radzenia sobie z trudnymi sytuacjami
- nauka radzenia sobie ze stresem.
- asertywność, efektywna komunikacja interpersonalna, budowanie relacji i współpracy w grupie.
- budowanie poczucia własnej wartości
- budowanie i podtrzymywanie wartościowych relacji międzyludzkich
- wychowawca i nauczyciel – rola wychowawcza i wspierająca, poszerzenie kompetencji pomocowych wychowawców.
- umiejętność zarządzania sobą w czasie, planowania przyszłości, organizowania zajęć szkolnych i czasu wolnego, tworzenie CV odpowiadającego aktualnym potrzebom rynku pracy.

Treści programu będą realizowane w trakcie:

- udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom
- konsultacji indywidualnych z uczniami,
- godzin wychowawczych,
- zajęć z psychologiem szkolnym (warsztaty, prelekcje)
- zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów z innych placówek wsparcia dziecka i rodziny,
- zajęć pozalekcyjnych
- prelekcji informacyjno – edukacyjnych dotyczących uzależnień,
- szkolnych konkursów, olimpiad
- wycieczek, imprez i uroczystości szkolnych,
- oraz poprzez gazetkę ścienną.

SZCZEGÓLNE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2022/2023

Obszar rozwoju intelektualnego:

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie.
4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.
2. Reintegracja w klasach wyższych. Przeprowadzenie zajęć.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm.
4. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.
 - podjęcie w roku szkolnym 2022/2023 akcji wolontariackich
 - pozyskanie dowolnej liczby nowych członków chcących działać w szkolnym wolontariacie

Obszar rozwoju fizycznego:

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. W I semestrze wszyscy wychowawcy przeprowadzą zajęcia sprzyjające kształtowaniu postaw prozdrowotnych.

3. 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
4. 100% uczniów zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej.

Obszar rozwoju emocjonalnego:

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach (wskazanie w których) na temat umiejętności wykorzystywania własnych zasobów.
3. Przeprowadzenie zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji.
4. Uczniowie potrafią wskazać swoje mocne i słabe strony.
5. Uczniowie potrafią wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

Obszar rozwoju moralnego:

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości. Ukierunkowanie na dobro, prawdę i piękno.
2. Wychowawcy zapoznają uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w koncepcji pracy szkoły oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. Uczniowie oraz pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły stosują się do zasad kultury osobistej.

Ad. 5. Adresaci programu profilaktyki i treści do nich skierowane

a) uczniowie:

- uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych np. umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpierania presji otoczenia i grupy rówieśniczej,
- rozwijanie asertywności, komunikacji interpersonalnej, empatii i poczucia własnej wartości,
- rozwijanie umiejętności prowadzenia zdrowego trybu życia,
- motywowanie do podejmowania osobistych, odpowiedzialnych wyborów,

- uczenie akceptowanych społecznie sposobów spędzania wolnego czasu,
- przekazanie rzetelnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych;

b) rodzice:

- podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców,
- współudział rodziców w określaniu kierunków działań profilaktycznych,
- współudział rodziców w rozwiązywaniu konfliktów klasowych i szkolnych,
- pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów dziecka;
- wspieranie rodziców w budowaniu odporności psychicznej ich dzieci

c) nauczyciele:

- podnoszenie wiedzy i doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli,
- rozwijanie umiejętności dobrej współpracy na linii nauczyciele – rodzice,
- wyciąganie odpowiednich konsekwencji przez nauczycieli wobec nieprawidłowych zachowań uczniów.
- rozwijanie kompetencji w zakresie budowania zdrowia psychicznego u uczniów

Ad. 6. Zadania do realizacji/harmonogram działań.

Plan realizacji działań profilaktycznych

Zadania kierunkowe	Zadania szczegółowe	Osoby odpowiedzialne za realizację zadania.
1. Rozpoznawanie sytuacji środowiskowej i indywidualnych potrzeb uczniów.	<ul style="list-style-type: none">- konsultacje z wychowawcami, lekcje wychowawcze w klasach pierwszych- analiza dokumentów uczniów- rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami określające ewentualne formy pomocy	psycholog wychowawcy klas
2. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym uczniów.	<ul style="list-style-type: none">- diagnoza indywidualnych przyczyn niepowodzeń szkolnych- kształtowanie umiejętności planowania i organizowania czasu – układanie planów pracy,- prowadzenie zajęć dotyczących metod skutecznego uczenia się i innych warsztatów zwiększających kompetencje młodzieży.	psycholog wychowawcy klas

<p>3. Zdrowie psychiczne uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom - profilaktyka i promocja zdrowia psychicznego przez propagowanie wiedzy na temat zaburzeń i chorób psychicznych - wyposażenie młodzieży w umiejętności ochraniające – skutecznego radzenia sobie ze stresem, asertywności, komunikacji z innymi - wyposażenie w wiedzę na temat możliwych form pomocy oraz informowanie, gdzie takiej pomocy można szukać - wspieranie rodziców i poszerzanie ich wiedzy na temat trudności psychicznych, jakie mogą dotyczyć ich dzieci - wspieranie i poszerzanie wiedzy wychowawców i nauczycieli w tym zakresie - poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole i poza szkołą - wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej - odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (integracja) 	<p>wychowawcy, psycholog, specjaliści</p>
---------------------------------------	---	---

<p>4. Ukazywanie zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych uzależnieniami</p>	<p>uczestniczący w projekcie :Poznań i uzależniony od Profilaktyki”</p> <ul style="list-style-type: none"> -i prowadzenie zajęć na temat uzależnień podczas lekcji wychowawczych, - przestrzeganie zakazu spożywania alkoholu i palenia papierosów na terenie szkoły oraz wycieczek klasowych, 	<p>psycholog zaproszeni specjaliści ds. uzależnień wychowawcy, nauczyciele biologii, wszyscy nauczyciele biblioteka nauczyciele j. polskiego,</p>
---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - udział młodzieży w spektaklach teatralnych podejmujących problem uzależnień oraz w projekcjach filmów akcentujących problemy osób zagrożonych uzależnieniem, - udostępnienie materiałów propagujących wiedzę o skutkach nałogów (broszurki, ulotki, plakaty), - prowadzenie zajęć dotyczących przeciwdziałania agresji i przemocy wynikającej z używania środków psychoaktywnych - indywidualne spotkania rodziców z wychowawcą, psychologiem szkolnym, - udostępnienie rodzicom informacji i materiałów na temat instytucji pomocowych zajmujących się problemem uzależnień 	<p>wychowawcy klas</p>
<p>5. Uświadamianie zdrowotnych konsekwencji wynikających z ryzykownych zachowań społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie wśród uczniów działalności informacyjnej na temat skutków zdrowotnych wynikających z zachowań ryzykownych społecznie (sekty, AIDS, choroby przenoszone drogą płciową, pornografia, nieprzestrzeganie higienicznego trybu życia itp.) - edukacja rodziców- prelekcje, spotkania informacyjne. - współpraca ze szkolną służbą zdrowia – pielęgniarką szkolną – przy organizacji zajęć z młodzieżą. 	<p>nauczyciel biologii, wychowawcy klas, psycholog, pielęgniarka szkolna</p>

<p>6. Ukazywanie skutków naruszania prawa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, regulaminem klasyfikowania i oceniania, programem wychowawczym szkoły - organizowanie spotkań dla uczniów z Policją i Strażą Miejską na temat konsekwencji prawnych naruszania prawa 	<p>wychowawcy klas psycholog</p>
<p>7. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole, ochrona przed przemocą i demoralizacją.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostarczenie rzetelnej informacji o frekwencji i postępach w nauce dziecka poprzez rozmowy telefoniczne, indywidualne oraz podczas zebrań z rodzicami - stwarzanie warunków sprzyjających poczuciu bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego- zapoznanie z zasadami bezpiecznego funkcjonowania uczniów w ramach godzin z wychowawcą, nauka zasad bezpieczeństwa i pierwszej pomocy - monitorowanie stanu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez monitorowanie osób wchodzących do szkoły - podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez: <ul style="list-style-type: none"> a) dyżury nauczycieli i uczniów na terenie szkoły b) organizowanie zajęć warsztatowych na temat agresji i przemocy -współpraca z Policją i Strażą Miejską w sytuacjach wymagających specjalnej interwencji 	<p>psycholog, wychowawcy</p>

<p>8. Propagowanie zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja tematyki związanej z zasadami zdrowego żywienia oraz wpływu sposobu odżywiania na zdrowie człowieka, - wprowadzanie do treści lekcji biologii tematyki związanej z przyczynami rozwojem i konsekwencjami chorób cywilizacyjnych, wskazanie sposobów zapobiegania chorobom cywilizacyjnym w tym: choroby psychiczne, HIV/AIDS, nowotwory, choroby wirusowe – grypa, koronawirus, higiena osobista, dbanie o zdrowie swoje i innych - prowadzenie zajęć warsztatowych (w miarę możliwości) w powyższych tematach. - zajęcia propagujące zdrowy styl odżywiania oraz wskazujące zagrożenia wynikające z zaburzeń odżywiania - współpraca z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną 	<p>nauczyciele biologii, chemii wychowawcy psycholog nauczyciel Edukacji dla Bezpieczeństwa, pielęgniarka szkolna, nauczyciele przedmiotów zawodowych, specjaliści</p>
<p>9. Nauka aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu i dbania o środowisko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział młodzieży w różnorodnych formach zajęć rekreacyjnych i sportowych organizowanych przez szkołę oraz inne organizacje - kształtowanie aktywnej postawy wobec zdrowia, życia o dóbr naturalnych - udział w kółkach zainteresowań, - organizowanie akcji „Sprzątanie świata – tereny Zielone” - wycieczki klasowe 	<p>Nauczyciele W-F, wszyscy nauczyciele wychowawcy</p>

Ad. 7 . Zasady ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego.

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) rozmowy z rodzicami,
- 4) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 5) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Poznaniu w dniu 31 sierpnia 2022 r.

Opracowali: